

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:423

av **Christina Örnebjär m.fl. (L)**

Stöd vid avslag på en asylansökan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till personer som fått avslag på sin asylansökan med extra fokus på barn och unga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rutiner och riktlinjer bör tas fram för likvärdighet och stöd till de ungdomar som antingen skrivs upp i ålder eller fyller arton under asylprocessen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Under framför allt 2015 kom många ensamkommande barn och unga till Sverige och sökte asyl. Processen från ansökan till besked är många gånger lång och bortsett från den oro det innebär har det också gjort att många hunnit rota sig i Sverige. Ett avslag blir extra kännbart. Sedan möjligheten till uppehållstillstånd på grund av särskilda skäl togs bort i juni 2016 har också den ventil som det innebar försvunnit. Socialstyrelsen har uppmärksammat att behoven inom psykiatrin för såväl barn som vuxna asylsökande är stora.

Den långa väntan har också gjort att många som var minderåriga när de kom till Sverige har hunnit fylla arton. Andra skrivs upp i ålder av andra anledningar. Vad gäller såväl åldersbedömningar som den långa tid asylprocessen finns mycket som behöver göras men oavsett det kommer det alltid finnas de som får avslag på sin asylansökan.

Enligt en studie från Strömsunds kommun 2013–2015 utlöser avslaget ofta en kris hos barnen som många gånger helt, eller delvis, slutar att gå till skolan. Det händer också att barn som fått avslag avviker från sin placering och försvinner. Många vittnar om självskadebeteende och larmen om suicid och suicidförsök återkommer ständigt.

Det krävs ett aktivt arbete för att rusta ungdomarna inför ett återvändande, till exempel hjälpa dem att se realistiska alternativ och undersöka möjligheter till utbildning i hemlandet. Därtill behöver mer göras under väntetiden, såväl i väntan på besked som efter.

De asylsökande och nyanlända ungdomar som är 18+ eller som fått besked om ålderuppskrivning behöver också stöd. Rätten till hälso- och sjukvård, till boende, till en god man, till att fortsätta sin skolgång och annat kvarstår tills beslutet om avvisning eller utvisning har verkställts. Detta gäller däremot inte ungdomar efter att de fyller 18. Det här har kommunerna runt om i Sverige hanterat olika och det finns allt för ofta brister i, eller helt avsaknad av, rutiner för att hantera tiden mellan avslag och återvändande.

För en likvärdig behandling i hela landet behöver rutiner och riktlinjer tas fram för de som antingen fyllt arton eller som skrivits upp i ålder. Därtill behöver de som fått avslag på sin asylansökan få stöd och extra fokus bör läggas på barn och unga.

Christina Örnejär (L)

Birgitta Ohlsson (L)

Nina Lundström (L)